

Sami Hiltunen (puheenjohtajana 2008–2010): ”Harvemmin kuningasideat tulevat yksin istuessa”

Faktaa: Tanssinut Tanssiteatteri Hurjaruuthissa ja freelance-produktioissa. Aloitti Temen järjestötoimitsijana vuonna 2010.

Sami Hiltusta pyydettiin hänen omien sanojensa mukaan liiton toimintaan luultavasti siksi, että hän oli työhistoriansa aikana puhunut paljon työehdoista esimerkiksi Tanssiteatteri Hurjaruuthissa ja yrittänyt pitää niistä kiinni. Vuonna 2000 hän ”suostui” hallitukseen, jossa oli kymmenen vuoden ajan vastuullinen etenkin teatterialan työehtosopimusasioissa. ”Asia, jota olen alusta asti korostanut, on se ensimmäinen sana siinä liiton nimessä. Että siinä ei lue *Helsingin*, vaan *Suomen* Tanssitaiteilijain Liitto, nykyisin siis *Suomen* tanssi- ja sirkustaiteilijat ry. Että pitäisi pyrkiä huomioimaan koko Suomi”, hän kertoo.

Puheenjohtajana Hiltunen yritti myös kehittää yhteistyötä ja madaltaa ennakkoluuloja suhteessa Kansallisbaletin tanssijoihin. ”Usein ajatellaan, että he ovat siellä kultapossukerhossa, mutta kyllä heidänkin työpaikallaan on omat raadolliset puolensa. Yritin saada heidän ja vapaan kentän maailmaa jonkinlaiseen vuoropuheluun.”

Hiltunen oli myös puheenjohtaja-aikanaan Dance Health Finlandin hallituksessa ja pyrki edistämään tanssijoiden terveysasiaa. Hän kertoo muun muassa käyneensä Kelassa 2000-luvun alussa liiton sihteerin Ulla Tenhusen kanssa puhumassa ennaltaehkäisevän kuntoutuksen puolesta. Tanssitaiteilijat pääsivätkin mukaan Aslak-kuntoutukseen, jonka nykyinen Suomen hallitus kuitenkin lopetti.

Saavutuksiksi Hiltunen mainitsee sirkustaiteilijoiden saamisen mukaan teatterialan työehtosopimukseen, sekä sopimusten kunnon kuoppakorotukset taiteelliselle henkilökunnalle. Sirkuksen mukaantulo liittoon oli saavutus, mutta herätti myös huolestusta. Sääntömuutoksesta päättävässä vuosikokouksessa oli yksi huolestunut tanssitaiteilija kysynyt: ”Tarkoittaako tämä nyt sitä, että myös kaikki leijonankesyttäjät voivat liittyä meidän liittoon?”

Hiltunen on sitä mieltä, että kehitystä on tapahtunut, ja tanssi ja sirkus ovat pärjänneet suhteellisen hyvin verrattuna moneen muuhun taiteenlajiin. ”Ei tässä ketään silti voi selkään taputella, että kylläpä hyvin menee, rahoitus on edelleen riittämätön. Mutta jos nyt ajatellaan vaikka 90-luvun projekteja, niin monesta ei maksettu oikein mitään. Nyt sentään pyritään aina jonkinlaiseen korvaukseen, eikä oletusarvona ole se, että tehdään ilmaista työtä. Siinä mielessä asiat ovat parantuneet ja parantuvat edelleen, vaikkakin riittämättömästi.”

Hiltusta on ajanut työssään oikeudenmukaisuus ja oikeustaju. ”Jos näkee, etteivät asiat ole oikein, niin niiden eteen on pakko tehdä töitä, että menisivät parempaan suuntaan. Että ihmisillä olisi mahdollisuus tulla työllään toimeen ja saada leivänpäälle muutakin kuin ylähuuli. Ja että tätäkin ammattia pystyisi tekemään pitkään terveenä.”

Hän toivoo, että liitto pystyisi edelleen aktivoimaan jäseniään mukaan toimintaan, jotta asiat koettaisiin yhteisiksi. Myös rahoituskeskustelun ylläpitäminen on tärkeää. ”Pitäisi oivaltaa, minkä takia yhteiskunnan kannattaa satsata kulttuuriin. Hyvät ihmiset katoavat alalta, jos palkalla ei tule toimeen. En tiedä, kenen etu se on. Se ei ole pelkästään liiton asia, vaan siihen liittyy yleinen

poliittinen ilmapiiri, että millaisia arvoja yhteiskunnassa arvostetaan ja miten maailmaa katsotaan”, Hiltunen toteaa.

Itse hän sanoo pyrkineensä ratkaisukeskeisyyteen, pyrkineensä löytämään ratkaisuja. Hän pitää tärkeänä, että liitto voisi tarjota jonkinlaiset puitteet siihen, että ihmiset tapaisivat toisiaan, verkostoituisivat ja ideoisivat yhdessä. ”Liiton aamukahvit kehitettiin palvelemaan juuri tätä. Oletusarvona oli, ettei aina tarvitse olla mitään agenda, vaan ihan vaan tilaa keskustella ja vaihtaa ajatuksia. Jonain päivänä ei tule muuta kuin hyvä mieli, toisena tulee joku kuningasajatus, jolla jopa työllistetään toisia. Harvemmin niitä kuningasajatuksia yksin tulee, kyllä se vaatii sen keskustelun toisen ihmisen kanssa.”

Hiltunen on myös ollut mukana monissa periaatekeskusteluissa. ”Teatterialan keskusliiton kaikissa lausunnoissa puhuttiin vain teatterista. Se oli aikamoisen väännön takana, että sai sinne tanssi-sanan. Vasta-argumentti oli, että tanssihan on teatteria. Kyllä, mutta vaikka me tiedetään, että se on teatteria, niin lukija useimmiten ei yhdistä teatteria muuhun kuin puheteatteriin.”

Hän myös kertoo Tanssitaiteilijain Liiton olleen ensimmäisiä taidealan järjestöjä, jotka ottivat kantaa valtion taideapurahojen suuruuteen. ”Pienet apurahat tuntuivat pääasiassa keljuilta”, toteaa Hiltunen. Liitto piti parempana ratkaisuna myöntää isompia apurahoja pienemmälle joukolle, jotta rahalla pystyisi työskentelemään realistisemmin.